REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 239. Brașov, Miercuri 29 Octomvrie (11 Noemvrie) 1908.

Credință steagului.*)

(vn) De vom răsfoi istoria noastră, ne vom convinge de un adevăr pe care nu s'a pus destul pond până acum. Vom pricepe adecă, că neamul românesc atunci a fost mai respectat și temut chiar, când s'a răzimat numai pe sine, pe forțele sale proprii, și atunci a fost mai slab, aproape neputincios, când a fost avizat la sprijinul, la mila altora.

Epoca lui Stefan cel Mare, vremea lui Mihaiu Viteazul, ne dovedesc cu fapte, că poporul român *atunci* și-a trăit cea mai strălucită viață în lungul existenții sale, iar vremile trăite sub stăpânirea Turcilor și-a altor neamuri străine ni sunt mărturie că neamul nostru tânjea într'o adevărată stare de plâns.

Istoria e dascălul cuminte al vieții și al omenimii. Să ascultăm dară de acest dascăl, iar cuvântul lui să ne fie îndreptarul vieții naționale în aceste vremuri de cumpănă. Tot din istorie știm, că nici odată cel mai slab nu s'a putut înfrăți cu cel mai tare, sau dacă a făcut nebunia asta a făcut'o pe prețul existenții sale. De veți găsi cumva pe pagina primă a istoriei, că cutare popor a fost împărtășit de mila vr'unui despot gigant, veți descoperi deja pe pagina a doua, că acel popor a pierit.

Dar și astăzi avem pilde de soiul ăsta: cel mai tare sfărâmă pe cel mai slab. Puțina diferință stă numai în faptul, că astăzi acest despotism se face în numele civilizației, a libertății și dreptății, pe când în fond se săvârșește aceeași spoliare de drepturi și libertăți.

Istoria ne învață deci un principiu sfânt, pe care nu numai alții, ci în prima linie noi Românii suntem chemați să-l urmăm. In rândul celor tari n'avem ce căuta, căci trebue să înțelegem cu un ceas mai înainte, că asta-i sentința noastră de moarte, care dacă nu se execută azi, și dacă nici mâne, atunci se vor îngriji cei ce nu ni-s pretini, să fie executată în scurtă vreme. Dacă până acum n'am perit, cauza a fost, că n'a existat atâta »civilizație«, astăzi însă când lumea întreagă și mai ales puternicii sunt infectați de această molimă ni-e cu mult mai primejduită ființa, pentrucă trebue să știm, că civilizația despotului nu însemnează o pornire altruistă spre cultivare universală, ci în mâna lui aceasta civilizație e armă în mâna ucigașului »inteligent« cu care acesta amenință viața neputinciosului.

Mai bucuros ne vom alia cu cei slabi, pentrucă avem convingerea, că cel slab se aliază cu noi, ca să-și apere și el propria lui existență de lăcomia nesăturabilă a celui puternic și egoist. Doi slabi vor face unul tare și de vor fi mulți, tăria lor va echilibra tăria celui zis puternic. Dar pe lângă asta: tăria celor mici, dar lipsiți de patimi rele, va fi sporită și de înțelegerea conștie a chemării lor. Când vor ști, că alianța lor s'a legat cu scopul, ca să-și mântuie patria lor, petecul sfânt de pământ pe care s'au născut, că au să-și mântuiască trupul lor de peire și sufletul lor de murdăriile nesățioșilor, atunci avântul lor de vitejie, pornirea lor spre jertfă, dragostea lor unul față de altul, va face din ei, din toți, eroi gata să se jertfească în toată clipa.

Mircea cel bătrân cu armata lui *curată* românească a învins pe Turci la Rovine, Ștefan cel Mare cu cetele lui de arcași strânși dela coarnele plugului a spăriat și a sfărâmat în patruzeci de rânduri pe cutropitorii străini, cari sub pretext de prietinii și de protecții îi călcau și-i jăfuiau țara. Mihai Viteazul a fost tare și temut câtă vreme s'a luptat în fruntea hotărâților opincari, cari se jertfiau eroic pentru țară, iar apusul vitejiei lui numai atunci s'a arătat, când a început să între în pertractări cu cei crezuți puternici și avuți. Dar aceștia s'au dovedit mișei și vicleni. Ei n'au răsplătit milostivirea lui Mihai cu recunoștință, ci cu ură, cursă și trădare. Astfel Mihai cel care la Călugăreni zdrobise cu cele câteva mii de opincari pe crâncenul Sinan — și-a subscris sentința de moarte în momentul, când a început să cerșească mila și sprijinul străinilor. A pierit, pentru-că și-a perdut credința față de steagul, care singur îi fusese talisman împotriva vrășmașilor.

Astăzi? Regretăm cu toții jocul nefast al vremilor desnădăjduite din trecut. Lipsiți cum suntem de adânci convingeri politice, ignoranți față de ori-ce gândire mai hotărâtă, ne învârtim zăpăciți în caosul plin de smoală, în care se fierbe sărmanul nostru suflet. Cerșim și astăzi, ne lingușim fără pic de jenă, desbrăcați de ori-ce mândrie etnică, seci de orice voință, îngenunchem, întindem mâna și... cerem. Cu voia ne silim noi pe noi, ca să uităm toate *faptele*, cari ar trebui să lucească ca pilde de flacări înaintea ochilor noștri. Uităm atâția ani, în cari au trăit ș'au murit atâția eroi ș'atâția lași... Uităm toate și... ne vedem de cerșit. Se pare că niciodată nu vom înțelege, ce însemnează prudența politică și parcă vrem să pozăm pe cei mai mărginiți oameni din lume, cari nici barămi atâta nu pot înțelege: că »civilizația« de azi întărește pe cei ce-i înțeleg rostul, dar omoară necondiționat pe cei ce nu voesc sau n'au putință să înțeleagă acest rost.

Intruna din zilele trecute am fost la o adunare poporală. A vorbit unul dintre cei mai cuminți și mai idealiști bărbați ai noștri. Bărbat conștiu de chemarea sa, convins de gravitatea rolului ce-l are în mijlocul neamului nostru. Cuvântarea lui a fost plină de avânt, de cumințenie și de povățuiri înțelepte, dar trebue s'o spun deschis: fondul vorbirii lui n'a fost concluzia logică a trecutului nostru istoric. Idealist în toată ființa sa, altruist și binevoitor față de toți, credincios păcii universale, vrednic antemergător al libertății și dreptății desăvârșite, a vorbit și a făcut astfel de enunțări, cari n'au și nu pot avea nici cel mai simplu rost pentru existența poporului nostru. Acest bărbat, ca toți ceilalți ai noștri în idealismul lor pur nu vreau sau nu caută să-și dea sama de realitatea crasă a prezentului. Cauza acestei ignoranțe de altfel inconștie, nu poate fi alta, decât că nu iau nici decât în considerare învățămintele istoriei. *Ei caută forțat, să asimileze, să înfrățească, să îmbineze interesele egoiste ale celor tari cu interesele vitale ale celor slabi.* Urmarea? Nu poate fi alta, decât cea mai brută decepțiune pe care vor trebui s'o simtă cât de curând.

Nici vorbitorul dela Alba-Iulia, cetatea care ne poate sluji cu atâtea învățăminte și nici alții n'au căutat — le-a fost teamă poate să se coboare în lumea realității — să scoată în relief rostul real al străduințelor și luptelor noastre desnădăjduite... Se zidesc toate pe nisip și nimic în inimă, în adâncul sufletelor noastre. Noi judecăm totdeauna după inima noastră. Indurători și concilianți cum suntem față de toți în dragostea noastră, în cosmopolitismul nostru, pe care nu-l afirmăm, dar pe care îl mărturisim cu toții în firea noastră, noi credem, că pe urma plății noastre va veni aceeaș răsplată pornită din virtute. Dar, să știți, că ne înșelăm amar. Răsplata ce vine nu va porni din virtute, ci dintr'un interes strein de sufletul nostru și egoist.

Faptele vor dovedi toată îndreptățirea acestor afirmațiuni, oricât li s'ar părea unora de nepotrivite.

Scăpare nu vom afla decât în noi înșine, în creșterea și întărirea virtuții strămoșești, în promovarea culturii noastre genuine naționale. Iar când vrem, să facem chestiuni de tactică, atunci, să nu cerșim mila celui puternic, ci să ne înfrățim cu cei umiliți ca și noi, cu cei bătuți de aceeași soarte mașteră ca și noi, cu cei mici, dar hotărâți. De aceștia nu ne vom teme nici odată, pentrucă vom fi egali cu ei sau poate dragostea de petecul nostru de pământ și de avuțiile noastre ne va face chiar mai tari decât ei. Infrățirea cu astfel de neamuri va fi sinceră și în loc de ură, va sămâna dragoste în suflete.

Iar atunci, când nu vom mai putea, când puterile ni-se vor sfârși, ne va rămânea o singură nădejde, credința în tăria, ce ni-o va da Cerul. Dar numai atunci. Fiind însă conștii de vitalitatea omului și în deosebi de vitalitatea unui neam, nu trebue să ne perdem nici odată nădejdea în existența noastră. Și ca această nădejde, să fie un făt real al ființii noastre, să ne plecăm hotărâți și cu credință steagului doririlor, nizuințelor și jertfelor noastre pentru libertate, dreptate și progres, steagului luptei noastre naționale!

*) Dăm loc acestui articol relativ la grava situațiune creată poporului, ce ni-l trimite un luptător din tânăra noastră generațiune și din care articol respiră spiritul curatei iubiri de neam.
Red.

Intervenție armată în Croația. Ziarul »Budapesti Hirlap« cere guvernului intervenția armatei în Croația, unde precum știm, partidul starcevician în conferința ultimă de Vineri, a cerut anexarea Bosniei la Croația și e decis formarea unei legiuni armate pentru apărarea Croației. »Bud. Hirlap« mai pretinde imediata dare în judecată pentru rebeliune a șefilor și oprirea angajărilor în legiune în care numai din Agram s'au angajat deja 2000 Croați.

Conferințe între regele Greciei și Aehrenthal. Regele Greciei a conferit Duminecă mai bine de o oră cu ministrul de externe, baronul de Aehrenthal, iar eri timp de o oră, cu ambasadorul italian, Avarna.

Misiunea lui Milovanovici. Milovanovici ministrul de externe al Serbiei, a avut zilele trecute niște convorbiri cu ministrul de finanțe Caillaux, deasemenea și cu Deschanel, președintele comisiunei camerei pentru budgetul ministrului de externe. Milovanovici a declarat, că a rămas foarte satisfăcut în urma acestor convorbiri dela Paris, care i-au lăsat impresiunea că la Paris s'au apreciat cum se cuvine explicările sale din punctul de vedere sârbesc ca și din punctul de vedera european.

Rezultatele alegerilor parlamentare în Turcia. Din Constantinnpol se anunță rezultatele cunoscute până acum ale alegerilor pentru parlament: La Adrianopol a fost ales tânărul turc Dr. Riza Tewfi , cunoscutul medic filozof și scriitor; la Galipoli a fost ales grecul Narli; la Ierusalim trei arabi mohamedani; în insulele Lemnos și Lesbos candidații grecii Doriam și Kasmuni. Dintre candidații propuși de tinerii-turci, au fost aleși până acum 46 deputați în 23 colegii, din cari 34 mahometani, 7 greci, un armean, un evreu-spaniol, un sârb și 2 bulgari.

Negocierile turco-bulgare. Din Constantinopol se anunță, că marele vizir s'a pronunțat Duminecă cu mare optimism, în fața mai multor diplomați, despre negocierile turco-bulgare.

Convocarea unui congres socialist extraordinar.

Numărul de eri al organului social-democrat »Nepszava« publică un apel, prin care convoacă muncitorimea la un congres extraordinar la Budapesta pe ziua de 22 Noemvrie st. n. La acest congres vor fi reprezentate prin delegați toate organizațiile social-democrate din Ungăria.

In congresul extraordinar urmează să se hotărească asupra două puncte: 1) *Chestia grevei politice în massă*; 2) *Atitudinea social-democraților față de nouele alegeri.*

La ultimul congres socialist s'a hotărât, după cum se știe, declararea grevei politice pentru cazul când votul universal va fi falzificat. E probabil deci că muncitorimea se va decide acum pentru această măsură cu intențiunea de a împedeca astfel intrarea în vigoare a legei lui Andrassy.

Dacă această măsură nu va reuși, atunci punctul al doilea este menit a impune punctul de vedere al social-democraților față de noua reformă electorală. După cum se știe, această idee a fost emisă de redactorul ziarului »Nepszava« Ernest Garami, și este motivată prin faptul că deși social-democrații ar putea obține un număr de mandate în parlament, să se abție totuși dela alegeri, căci altfel sistemul plural ar putea căpăta aparența unei instituții democratice. Social-democrații vor să arate cumcă resping cu desăvârșire o lege electorală, care nu corespunde în totul principiilor democratice.

Deoarece e lucru pozitiv acum că contele Andrassy va prezenta parlamentului proectul său, lupta este acum la ordinea zilei.

După cum am anunțat, socialiștii au proiectat pe eri seara o manifestațiune pe străzile Budapestei în ajunul deschiderei dietei. Poliția a interzis manifestația. La această interzicere a poliției muncitorimea a răspuns printr'un manifest, în care se declară că social-democrații *vor organiza totuși manifestația.* In apel se spune între altele:

»Muncitorimea din Budapesta se va întruni Luni seara la oarele 7 jum. în piața Andrassy. Sunt lași și netrebnici acei cari în aceste ore decisive, nu vor fi în picioare pentru a protesta în contra atentatului criminal pe care îl făptuește coaliția în contra poporului. Luni seara deci în stradă cu toții!«

In același timp direcția partidului a trimis delegaților din fabrici și ateliere un apel, prin care îi îndeamnă să-și împlinească datoria în aceste timpuri grele și să îngrijească ca Luni toți lucrătorii să fie în stradă.

Meetinguri naționale în România.

Dumineca trecută s'au ținut în România trei mari meetinguri naționale la Craiova, la Buzău și la Turnu-Severin, cari toate s'au ocupat cu situația actuală a țării față cu evenimentele grave din Orient. Iată după raportul foilor de dimineață din București o schiță asupra decursului acestor întruniri:

Meetingul dela Craiova.

Meetingul dela Craiova s'a deschis la oarele 2. p. m. în sala teatrului național. Sala ințesată de public, galeria asemenea, benoarele și logele pline de doamne din societate. La propunerea deputatului Ioan Mitescu se proclamă președinte al întrunirii d-l *Petre Chițu* președintele secției Craiova a Ligei culturale.

Președintele *Chițu* dupăce citește o telegramă primită dela »Uniunea intelectualilor«, care aderă la întrunire, zice: Ca națiune avem de atins un ideal. In concertul european ni se dă însemnătate nu atât pentru importanța teritorului nostru ci pentru că suntem încunjurați de o massă compactă de Români cu cari trebue să susținem strânse legături căci dacă nu, suntem amenințați să pierim. Evenimentele din Balcani au început chiar să ne amenințe, ele trebue să ne găsească pregătiți. Iată pentruce vedeți aici toate partidele adunate ca să lupte pentru o cauză sfântă. Expunând situația noi căutăm soluția.

D-l *Nae T. Popp*, deputat, zice: »Evenimentele din Orient ne-au adunat pe toţi, tineri şi bătrâni, spre a ne consfătui cum să ne apărăm mai cu succes interesele naţionale. Suntem înconjuraţi de două mari Puteri cari vecinic ne-au duşmănit, Austro-Ungaria şi Rusia, una ne-a răpit Bucovina, alta Basarabia. Azi Austria calcă tratatul dela Berlin şi anexează Bosnia şi Herţegovina. Tot Austro-Ungaria face legi cari tind la desnaţionalizarea Românilor din Transilvania, legi ca cea electorală şi reforma instrucţiunei.

In faţa acestor evenimente datoria noastră să facem ca sentimentul de limbă şi neam să-l înţeleagă toţi Românii. La ordinea zilei e azi încheierea unui tratat economic între România şi Austria. Ei bine şi cu această ocazie vecinii noştri vor să ne umilească. Vorbind de import şi export, oratorul spune că România importă de 100 milioane anual şi exportă abia 10 la sută din această sumă. E datoria noastră zice, să deşteptăm conştiinţa naţională şi să ne pregătim de luptă.

Iuniu *Tălpeanu* spune: Ne-am adunat să protestăm contră politicei ce o duc toate guvernele noastre cari întind prietinos mâna unui fals aliat care cu cealaltă mână ne strânge de gât. Se zice că suntem un Stat modern, creaţiune a tratatului dela Berlin. Aceasta e un neadevăr sfruntat căci protestează umbrele lui Ştefan cel Mare, a lui Mihai-Viteazul şi a lui Cuza. E rău că se falsifică istoria. Vorbind de cestiunea evreiască, atacă ziarele cari o susţin şi zice că acum avem altceva mai mare de făcut decât să ne ocupăm de aşa ceva. Ne-am săturat de politica de curtuazie; să facem politică de interes, să o rupem cu Austria care are ca emblemă un vultur cu două capete. Nu mai vrem să servim de pasăre de pradă acestui vultur.

D-l Iancu *Oteteleşanu* spune că a luat parte la întrunirea din Bucureşti, dar lume multă şi mai ales oameni politici fruntaşi ca la Craiova n'a văzut. Politica ce am dus până acuma a fost greşită: să-o rupem cu ea şi să silim pe conducătorii naţiunei să lucre după nevoile ţărei şi interesele neamului. Vorbeşte de reformele din Ungaria făcute împotriva Românilor şi încheie spunând: Regele să ştie că naţiunea română e iară pregătită pentru luptă ca şi la 1877.

Iulian *Vrăbiescu*, deputat, zice: Numărul mare al asistenţilor dovedeşte că sentimentul patriotic e adânc desvolt t în inima Românilor; văd oameni din toate partidele, ceeace dovedeşte că barierile politice dispar în faţa marelui interes al ţărei. Aci suntem numai Români.

Vorbind de relaţiile comerciale cu Austro-Ungaria, spune: Cât am fost de umiliţi. Austro-Ungaria ne-a închis graniţele când a vrut şi guvernele noastre au rămas nepăsătoare. Discuţia de azi asupra tratatului economic din Viena, ne dă încă odată dovada duşmăniei şi nesocotinţei cu care ne tratează Ungaria. Poate că au dreptate, căci ei îşi caută interesele, vinovaţi suntem noi că stăm nepăsători. (Voci din sală: Nu poporul, ci guvernele sunt vinovate).

Vorbeşte de amestecul Serbiei în comisia dunăreană, pe care vrea să ni-l impue Austria şi zice că asta nu se va întâmpla niciodată. Să ne mişcăm dar, căci toate mişcările noastre ne-au folosit. La 1821 am scăpat de domnia fanarioţilor, la 1848 am dodândit libertatea, la 1857 unirea la 1877 independenţa şi regatul.

Nicolae *Romanescu* spune: Ca ales al naţiunei, vă fac o delegaţie; în curând se va ţine o adunare mai mare în Bucureşti, în curtea metropoliei. Ei bine! Eu şi colegii mei de aci vom şti să ne facem datoria, să cerem drepturile ce se cuvin Romăniei. Inţelepciunea nu stă în smerenie şi ceeace se capătă prin sabie, nu trebue să se ia prin viclenie.

D. Eduard *Diogenide* spune că e îmbucurător că am început să ne ocupăm şi de politica externă, căci aşa cum a fost condusă până acum, a fost dăunătoare neamului românesc. Să rupem legăturile cu Austria şi să înaugurăm o eră nouă.

D. N. *Popilian*, vorbeşte de persecuţiile Românilor din Transilvania şi trage concluzia falsei prietinii a Austriei. Acuză guvernele că conduc rău politica şi spune că conducătorii ar face bine să se adreseze mai des Majestăţii Sale poporului.

D. Marius *Metulescu*, profesor de istorie, într'o scurtă cuvântare arată cum Românii azistă impasibili la ştirbirea teritoriului nostru de către marile puteri. De vom rămâne tot aşa, dispărem.

Preşedintele d. *Petre Chiţu* ceteşte apoi următoarea moţiune:

»Cetăţenii craioveni, fără deosebire »de culoare politică, conştienţi de menirea »şi drepturile ţărei, aşteaptă cu viu interes desfăşurarea evenimentelor din Orien-»tul Europei«.

»Ei salută cu dragoste întroducerea »regimului constituţional în imperiul oto-»man ca o strălucită isbândă a democra-»ţiei. Craiovenii salută cu simpatie procla-»marea independenţei Bulgariei, conside-»rând acest eveniment, ca o legitimă vic-»torie a principiului de naţionalitate de-a »pururea călăuză popoarelor asuprite.«

»In faţa evenimentelor ce se petrec »în jurul nostru, *invităm guvernul român »a face să se respecte toate drepturile ţărei »noastre derivând din tratate şi în special »acelea referitoare la gurile Dunărei. Ţi-»nem încă să manifestăm interesul ce pu-»nem întru apărarea drepturilor culturale »ale fraţilor noştri aflaţi sub dominaţiuni »streine; pentru unitat a culturală*, hotărâţi »suntem la orice jertfă.

»Pentru atingerea acestor scopuri, »orice guvern poate compta pe sprijinul »nemărginit al poporului românesc, gata »la orice sacrificiu întru garantarea inte-»reselor României şi a îndrumării politicei »ţărei către ţelul său natural«.

*

Cetăţenii manifestează apoi pe străzile oraşului cu muzica în frunte. După ce au parcurs străzile Justiţiei şi Unirea. după întrunire, s'au îndreptat pe strada Barbu Catargiu *către conzulatul austro-ungar*. O companie din regimentul 1 Dolj şi un pluton de gardişti le-au împiedecat trecerea. Pe când prefectul poliţiei şi directorul parlamentau cu manifestanţii, *gardiştii au tras focuri de revolver în aier. Manifestanţii s'au revoltat, gardiştii au scos tesacele şi au început să lovească.* Lui Constantin Popovici comersant, i-a tăiat o ureche; altii sunt răniţi. Popovici a fost internat în spital.

Manifestanţii s'au retras după aceasta.

Meetingul din Buzău.

Meetingul din Buzău s'a ţinut în sala teatrului »Moldavia« la oarele 3 p. m. S'a adunat un public foarte numeros. In oraş era mare însufleţirea, toate stradele erau pavoazate cu drapele naţionale. Preşedinte a fost proclamat *d-l I. Demetriade*. Ia cuvântul d-l advocat *Gh. Pleniceanu* care zice între altele:

La hotarele ţărei noastre se petrec evenimente care sgudue adânc formaţia politică a peninsulei balcanice. In această transformare care interesează direct şi pe Români, noi nu putem sta nepăsători. Arată că în 1717 Ungurii lacomi de cucerire au pus stăpânire vremelnic pe Oltenia, iar în 1775 Austria cu aceleaşi mijloace cum a cucerit Bosnia şi Herţegovina, ne-a luat frumoasa Bucovină, unde mormântul marelui Ştefan e păzit azi de soldaţii austriaci, în loc de români. Dacă până acum România a rămas independentă, nu o mulţumim Austriei, care de mult ne-ar fi înghiţit, ci o mulţumim intereselor şi intervenţiunei altor state depărtate de graniţile noastre; arată cum diplomaţia austriacă a fost totdeauna contra României şi când n'a putut să muşte, ne-a linguşit. Trimite salutări fraţilor de peste hotare, cari zac în temniţele ungureşti.

D. Petre *Zaharescu* profesor, aduce mulţumiri acelora cari s'au gândit să facă acest meeting. Azi cestiunea balcanică este deschisă şi urmează şi noi să arătăm lumei drepturile şi revendicaţiile noastre. Arată că Austria cum a fost totdeauna contra României tot aşa azi vrea să o lovească din nou în cestiunea dunăreană. Spune: suntem o piedecă la întinderea reţelelor economice căci, noi, o ţară mică avem mai mult drum la mare decât Austria care n'are decât portul Triest. Desaprobă în termeni energici noua lovitură ce voiesc Ungurii a face cu înfiinţarea votului plural. Protestează contra loviturei ce voieşte a-o da Austria României în cestiunea dunăreană. »Suntem stăpâni în casa noastră şi vom şti cu preţul sângelui de va fi nevoie să ne apărăm interesele«.

Gogu *Vernescu* arată faptele eroice făcute de strămoşii noştri pentru a ne lăsa ţara pe care o locuim azi, care conţine în pământul ei atât sânge românesc curs în glorioase războaie cum nu a fost udat de ploile Cerului. Doreşte unirea tuturor popoareior mici ca să ne putem opune vrăjmaşului puternic. Să ne uităm îndărăt la sforţările de eroi făcute de strămoşii noştrii spre a ne da forţe mari ca să luptăm în viitor. Pildele trecutului sunt icoana viitorului. Arată suferinţele fraţilor din Austro-Ungaria şi conchide că urmează să le venim în ajutor. Constantin *Filotti*. Avem drepturi istorice asupra Dunărei şi nu vom permite ca să ni se atingă drepturile noastre. Nu cred să se găsească în ţara românească guvern şi ministru care să tradeze interesele României.

Pressa austro-ungară a spus, că la o conferenţă europeană, nu am avea nimic de pretins, noi spunem însă că întâia noastră pretenţiune ar fi ca nici o putere europeană să nu mai fie amestecată în comisia dunăreană, apoi ca cele 3 milioane de Români din Ungaria să fie trataţi mai omeneşte, iar nu supuşi la vexaţiuni.

D. Mircea *Vernescu* spune: »Se împlinesc 30 de ani de când printr'un răsboi glorios ne-am proclamat ca regat. Sunt însă zeci de ani, de când, dacă am scăpat de vasalitatea politică, am întrat sub vasalitatea economică a prietenei noastre Austro-Ungaria.

D. N. *Bărbulescu* advocat, resumă cele spuse de ceilalţi oratori şi dă cetire unei *moţiuni de protestare*, prin care se cere guvernului să rupă imediat ori-ce legătură cu Austro-Ungaria. Moţiunea protestează şi în contra apăsărei Transilvănenilor.

Meetingul s'a terminat în linişte la oarele 6.

Meetingul din Turnu Severin.

Meetingul din Turnul-Severin s'a ţinut în sala »Apollo« la 2 oare p m. Au fost de faţă în număr mare cetăţeni de frunte, advocaţi, profesori. comercianţi şi industriaşi. A vorbit d-l *Grigorie Constantinescu* care a salutat delegaţia sârbă din Cladova venită expres pentru întrunire, apoi a arătat scopul întrunirii. A urmat d-l *C. Armaşu* profesor care a vorbit despre raporturile cu Austro-Ungaria şi actualele neînţelegeri. Termină cu cuvintele »Trebue să fim pretini cu cei ce ne sunt cu adevărat prietini«. *Dr. Gruescu* vorbeşte despre industria şi comerciul ţării pe Dunăre. Farmacistul *I. Bogdan* vorbeste despre suferinţele fraţilor de peste munţi. Prof. *Răzmeriţă* despre canalizarea Dunării.

D-i *Mtskovici*, cetăţean sârb din Cladova, unul din delegaţii sârbi veniţi la întrunire, vorbeşte despre vechile legături dintre Serbia şi România dorind în viitor mai strânse legături între aceste două ţări. Incheie zicând: »Să'nvârtim hora frăţiei pe pământul României şi al Serbiei!« Profesorul *Ştefan Nanul* arată, că Românii vor să se deştepte pe pământul lor. Graniţele ungureşti sunt închise pentru ziarele noastre, iar noi le primim pe ale lor în cari suntem batjocuriţi. Nu cerem pentru fraţii noştrii decât ca cumpăna să fie dreaptă şi faţă cu ei. *I. A. Protopopescu* exclamă de încheiere: »Vom fi prietini cu prietinii neamului român!«

STIRILE ZILEI.

— 28 Octomvrie v.

Români împuşcaţi de gendarmi. Ziarului »Ujság« din Cluj i-se comunică că o patrulă de gendarmi din Topliţa română sub conducerea sergentului Kibidi Sandor, aflând că ţăranul român Nichita Preic cu mai mulţi tovarăşi ai lui ar fi furat o mare cantitate de lemne din pădurea oprită urbarială, au întrat în curtea lui Preic, unde ţăranii români erau adunaţi cu topoare şi cu furci de fier. Ţăranii observând pe gendarmi să fi năvălit asupra acestora. Gendarmii văzându se atacaţi au făcut întrebuinţare de arme. Preic, lovit în inimă de un glonte, a murit imediat. Mai mulţi ţărani sunt răniţi. Gendarmii au mai arestat încă 15 oameni. Din cauza aceasta în Topliţa domneşte o mare iritaţie între Români. Postul de gendarmerie a fost întărit.

† Constantin Boerescu. Din Bucureşti primim anunţul funebral despre moartea lui *Constantin Boerescu*, prof. universitar, fost preşedinte al Senatului şi fost ministru, întâmplată în seara zilei de 23 Oct. v. în vârsta de 72 ani. Regretatul bărbat de stat al României a jucat un însemnat rol în viaţa politică a României. Ales deputat în camera dela 1864 s'a distins printr'un discurs în contra regimului acelei epoci. După căderea lui Cuza a luat parte activă la elaborarea constituţiei. La 1889 a devenit ministru luând portofoliul cultelor din guvernul L. Catargi. Sub guvernele conservatoare ale d-lor Cantacuzino şi Carp a fost president al Senatului.

Eri după amiazi la orele $3\frac{1}{2}$, a avut loc cu mare pompă, înmormântarea. Au asistat mai toţi fruntaşii partidului conservator, precum şi numeroase alte persoane de distincţiune. Onorurile militare au fost date de un batalion de vânători, 2 compănii de infanterie, o baterie de artilerie şi un escadron de roşiori.

Adresăm întristatei familii profunde condolenţe.

Arestarea redactorului »Tribunei«. Sâmbătă dimineaţă la orele $3\frac{1}{2}$ s'au prezentat un poliţist şi un agent secret la locuinţa redactorului rusponsabil al »Tribunei«, Constantin *Savu* şi l'au dus cu forţa la gară, de unde însoţit de un poliţist a fost transportat la parchetul din Oradea mare. Arestarea aceasta stă probabil în legătură cu vre-unul din procesele de pressă ale »Tribunei«.

O nouă fundaţie. Zilele trecute a răposat in Görz (Austria) căpitanul ces. reg. în pensie Teodor *Sandu* de obârşie de pe la Năsăud. El şi-a iubit mult naţia şi a dăruit mult pentru scopuri culturale româneşti. La moarte a lăsat 25 mii cor. fundaţiune »Asociaţiunii«, care s'a şi trimis la Sibiiu, împreună cu testamentul răposatului.

Reactivarea societăţii funcţionarilor de drum de fier. De vre-o zece zile guvernul ţine suspendată societatea funcţionarilor de drum de fier organisată pe baze sociale democrată, şi se svoneşte, că ar vrea s'a disoalve, ca astfel oare cum să-i constrângă pe toţi funcţionarii să întrc în cealaltă societate, condusă »în spirit patriotic« de contele T. Bathyáni. Astăzi însă o parte din pressă îl sfătueşte pe ministrul de interne să nu disoalve, ci să reactiveze cât mai în grabă acea societate, fiindcă s'a observat, că membrii ei întră cu grămada în partidul socialdemocrat, şi astfel din nişte funcţionari, cari erau membrii unei societăţi ce se îngrijea sub controlul guvernului, mai ales de cele economice, ei devin nişte funcţionari, cari vor fi membrii unui partid politic, care nu se poate îndeajuns controla. — *Coresp.*

Moartea lui Victorien Sardou. Academicianul şi cunoscutul scriitor dramatic Victorien Sardou, a murit Duminecă dimineaţă în vârstă de 77 ani. Intreaga Franţă îşi exprimă profunda-i durere la vestea morţii lui Sardou. Toate teatrele şi stabilimentele publice şi-au suspendat reprezentaţiile în semn de doliu. Pe bulevarde mulţimea manifestă o vie părere de rău pentru moartea popularului autor dramatic. Cei mai mari literaţi ai Franţei s'au întrunit Duminecă seara şi au decis să ceară guvernului ca să ia asupră-şi cheltuelile funeraliilor. Ministrul Briand a făgăduit să facă defunctului onoruri solemne. Din toate părţile Franţei şi Italiei sosesc telegrame de condolenţe către familia lui Sardou si la Academia francesă. Camera deputaţilor şi senatul au exprimat de asemenea condolenţele lor.

Călătoria cu balonul a prinţului moştenitor german. Ziarul »Lokalanzeiger« află că lângă Donaueschingen prinţul moştenitor al Germaniei, care a făcut alaltăeri o ascensiune cu balonul Zeppelin, a dat drumul unor porumbei călători cu nişte scrisori pentru principesa Cecilia, soţia sa. In cea mai mare parte a ascensiunei, prinţul a condus el insuşi balonul. Impăratul a putut schimba de jos câteva cuvinte cu fiul său, care se afla în balon.

Sârbii cumpără cai pentru armată. Din Belgrad se anunţă că o comisiune de ofiţeri sârbi a pornit în Rusia ca să cumpere 8000 cai pentru nouile tunuri cu tragere repede. Incercările făcute de Serbia de a cumpăra cai în Ungaria n'au isbutit.

Catastrofa vaporului japonez »Taish«. Ziarele engleze află amănunte zguduitoare asupra dezastrului vaporului japonez Taish. Vaporul părăsise insula Formosa având pe bord un mare număr de cooli (salahori) cari se întorceau în Manciuria. Ajuns în apropiere de insula Iturup, din marea Galbenă, fu prins deodată în vârtejul unui ciclon. Pasagerii cari dormiau sub covertă năvăliră pe punţi. O mare parte dintre ei fură aruncaţi peste bord de valurile uriaşe ale mărei şi scufundaţi. Curând după aceasta valurile aruncară şi vaporul pe stâncile insulei Iturup, împlântându-l pe stânci. Din 169 de pasageri şi mateloţi numai 12 au scăpat cu viaţă printre cari şi căpitanul vaporului. Naufragiaţii au rămas două zile pe stânci de unde fură salvaţi de vaporul englez »Cumberland«. Supravieţuitorii povestesc scene teribile de sălbătăcie şi teroare: coolii văzând că vaporul e în primejdie au ucis cu cuţitele pe femei şi pe copii spre a le scurta agonia.

Teatru românesc în Brașov.

Dacă avem datorința să înregistrăm întotdeauna ori-ce manifestațiune priincioasă pe terenul cultural al neamului nostru, cu atât mai mare datorință avem să facem aceasta atunci, când vedem că manifestațiunea produsă este rodul unei acțiuni, ce s'a pornit cu însuflețire și în mod sistematic pentru a duce causa noastră culturală cu un pas mai departe.

In casul acesta ne aflăm, când scriem despre representațiunea teatrală de Sâmbătă seara, dată de comitetul filial brașovean al societății pentru fond de teatru român sub conducerea d-lui Aurel P. *Bănuțiu*, directorul artistic al societății noastre. Acest comitet înjghebat la câteva săptămâni după memorabila adunare a societății noastre teatrale, ținută vara trecută în Oravița, în care pe lângă alte hotărâri importante s'a decretat și înființarea de comitete filiale în toate centrele mai mari românești, poate în timp relativ scurt să înregistreze două fapte, cari servesc comitetului filial numai spre onoare Prima a fost arangiarea representației teatrale Duminecă în 1 Nov. n. în *Cohalm*, patria d-lui Bănuțiu, iar a doua: representațiunea dată Sâmbătă seara în Brașov.

Nu-i vorbă, s'au mai dat și se dau în Brașov an de an representațiuni teatrale, ceea-ce e o dovadă că în straturile noastre sociale zace multă voință și însuflețire pentru astfel de manifestațiuni culturale. Este însă o deosebire esențială între manifestațiunile din trecut și cele inaugurate acum de comitetul filial. Până când representațiunile obicinuite de diletanți nu se ridicau în genere peste măsura mijlocie a prestațiunilor obicinuite de diletanți, din lipsa unui regisor sau instructor specialist, reprezentațiunile inaugurate de comitetul filial sunt puse sub supravegherea și conducerea d-lui A Bănuțiu, care ca absolvent al conservatorului din București este în stare să facă *școală* cu diletanții noștri, iar cu timpul să creeze în diferite centre românești grupuri de diletanți, cari deși nu se vor putea avânta la prestațiuni extraordinare pe terenul artei teatrale, totuși vor fi în stare a satisface în împrejurările date pe deplin gustul și cerințele publicului nostru, atât de dornic de teatru românesc.

Ca dovadă a celor afirmate mai sus ne servește deoparte activitatea d lui A. Bănuțiu la repetițiile membrilor comitetului filial, cu care ocasiune scriitorul acestor rânduri a știut aprecia priceperea și iscusința d-lui Bănuțiu ca instructor al diletanților, iar de altă parte succesul representațiunei de Sâmbătă, care a satisfăcut pe deplin așteptările publicului brașovean.

Trecând la aprecierea representațiunei de Sâmbătă las să urmeze mai întâiu conținutul pieselor jucate:

»*Băi de mare*", comedie într'un act de A. din Dorna.

La sfatul și stăruințele d-nei *Pripicescu*, care voiește cu ori-ce preț să-și mărite fata cât se poate mai de grabă, d-nul Pripicescu, un bătrân de altfel economicos, se duce vară de vară la băi la Constanța, cu nevasta și fata lor *Aneta*, crezând că doar-doar și-or găsi ginere. In timpul pregătirilor de plecare la Constanța, vine la casa lui Pripicescu vecinul lor, un tinăr moșier, *Vântureanu*, care are afaceri cu d-l Pripicescu. Vizitele lui Vântureanu la casa lui Pripicescu se interpretează greșit din partea d-nei *Sevasta*, care crede că d-l Vântureanu vine pe la ei pentru Aneta și nu pentru satul de țigani ce le desparte moșiile, după cum o declară la urmă d-l Vântureanu, care-i părăsește în mijlocul dezolării generale.

„*Un leu ș'un zlot*« comedie într'un act de R. Rosseti.

Domnului *Evdochie Trifan*, a cărui fată, *Natalița*, este logodită cu tinărul comptabil *Mișu Anesti*, i-se fură de 20 de ani în toată ziua câteun leu ș'un zlot. In urma acestui furt, al cărui făptuitor cu toate stăruințele depuse îi rămâne necunoscut, — devine foarte nesuferit cu cei dinprejurul său.

Adevăratul hoț este nevasta lui, *Tarsița*, care-i ia zi de zi acești bani pentru ca să mărească zestrea fiicei sale.

In ziua cununiei între alți oaspeți sosește și prietenul din copilărie alui Trifan, *Tasache Sărăcilă*, pe care Tarsița îl induplecă, — în urma sfatului d-lui advocat *Tertipof* — a dărui ca din partea sa acești bani drept dar de nuntă. Cetindu-se foaia de zestre, în momentul când Tasache face darul său de 12765 franci, Trifan intră la bănueli crezând că *Natalița* este fata lui Sărăcilă. Abzice imediat zestrea Naталiței, pe care i-o redă numai după repețitele clarificări, din cari reiese nevinovăția lui Sărăcilă și adevăratul motiv pentru care Tarsița, soția sa, îi lua zilnic un leu ș'un zlot.

Piesele jucate, deși de-o valoare mediocră, au plăcut foarte mult în urma numeroaselor situații hazlii. In ambele comedii a avut un rol mai mare d-na Maria Gr. *Popescu*, (Sevasta, soția lui Pripicescu și Tarșița Trifon). D-na Popescu ne e cunoscută ca o foarte bună interpretă în rolurile de »mamă-soacră«. De-astădată mi-a părut jocul d-nei Popescu și mai rotunzit și și mai corăspunzător situațiunilor diferite, ceea-ce în mare parte, cred că se va putea atribui și faptului că comediile au fost studiate sub conducerea unui specialist, cum e d-l Bănuțiu. D-șoara Marioara *Dima*, a fost o elegantă și distinsă apariție în rolul secundar al Naталiței. D-șoara Lucia *Bogdan*, pe care am aplaudat-o de atâtea-ori în rolul de »naivă«, a făcut pe cameriera și servitoare foarte draguț. Păcat, că rolurile au fost atât de scurte. O nouă și totodată foarte sinpatică apariție a fost d-șoara Virgilia *Branisce*, interpretând cu multă pricepere și succes rolul cam dificil al Anetei.

Dintre bărbați relevez în primul rând pe d-l A. *Bănuțiu* (Vântureanu și Eudochie Trifan), care ni-s'a presentat ca un actor rutinat. Importanța debutului d-lui Bănuțiu nu zace deastădată atât în modul cum a jucat rolurile, relativ scurte, din ambele piese, ci în împrejurarea că a instruat diletanții și astfel prin munca sa grea a ridicat valoarea pieselor și în genere succesul sării. Prin urmare merită toată recunoștința noastră. Mai restează să relevez cu laudă prestațiunile d-lor V. *Neguțiu* (Nastasache Pripicescu), C. *Mușlea* jun. (Tasache Sărăcilă) Dr. A. *Bogdan* (Tertipof) și Dr. I. C. *Barbul* (Mișu Anesti), cari au contribuit în mod însemnat la succesul sării. Publicul număros a răsplătit cu bogate aplauze pe d-l A. P. Bănuțiu și pe diletanți. La animația, care a domnit întreaga seară, a contribuit și orchestra d-lui Dicu, care între acte, în pauză și la dans a executat în mod măestru doine și hore românești.

Toți ne-am despărțit cu dorința, ca să ne vedem cât de des la astfel de manifestațiuni pe terenul cultural-social românesc.

Rip.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei" se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei" *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

Bibliografie.

»Istorioare Biblice, Carte de religiune« *pentru elevii școalelor poporale, de preotul D. Voniga.* (Două recenziuni oficioase.)

I. Din ședința P. Ven. Consistor archidiecesan, ca senat bis. ținută la 14 Noemvrie 1907 și sub Nr. 11309/Bis. mi s'a transpus spre cenzurare și opinare manuscriptul, cu titlul de mai sus, al păr. *D. Voniga* din Gyirok, cerându-mi-se al esamina din punct de vedere *biblic*, *dogmatic* și *pedagogic* și a-mi da opinia dacă poate fi admis în folosința școalelor noastre. Darea mea de samă asupra lui se resumă în următoarele: 1. *Din punct de vedere biblic* »Istorioarele« sunt într'adevăr biblice, luate fiind din evenimentele istorice relevate în mod pozitiv și cuprinse în Biblia, care conține Cuvântul cel scris al lui Dumnezeu. — 2. *Din punct de vedere dogmatic* ... sunt în deplină consonanță atât cu doctrina de credință a bisericei ortodoxe, cât și în deducțiunile morale ce se fac după fieste care istorioară, în deplină consonanță cu doctrina morală a bisericei... 3. *Din punct de vedere pedagogic...* A fost un pas nimerit din partea autorului, că în espunere a aplicat *treptele formale* după următoarele trei momente: *propunerea istorioarei*, *aprofundarea* prin întrebări, în cari se eshauriază conținutul istorioarei și *concluzia etică...* La istorioarele luate din T. V. a urmat șirul cronologic. La celea din T. N. acest șir autorul îl ține numai până la pășirea lui Isus în public (începerea activității publice). — De aici ne scoate în lumină persoana Mântuitorului. Un pas corect acesta, care pune în avantagiu lucrarea D-sale fa ă de toate câte le avem tipărite de curând în Metropolie...

In reasumat ca de concluzie: Subscrisul sunt de părerea, ca revăzută din partea autorului, lucrarea »Istorioare Biblice« scrisă de preotul D. *Voniga*, poate fi aprobată și admisă în folosință ca manual la învățământul religionar în școlile primare, fiindcă *sub raportul pedagogic ține cont de resultatele și de metoadele mai nouă ale pedagogiei științifice; e în consonanță cu învățăturile cuprinse în biblie și în consonanță cu docrina credinței și a moralei, după cum învață biserica noastră orientală.* Năsăud, la 16 Ianuarie 1908. Ad Nr. 840/908 Bis. *George Pletosu* m. p. protoiereu, profesor și catechet.

II. *Venerabile Consistoriu!* Imi permit a Vă presenta raportul meu referitor la manualul »Istorioare Biblice, carte de religiune pentru elevii școalelor poporale« lucrată de d-l preot D. Voniga. — Considerând, că forma, în care se presintă fieste-care istorioară biblică, este cea pretinsă de metodică și anume: la locul prim predarea istorioarei în limbaj simplu și limpede, la al II-lea învățăturile morale și la al III-lea întrebările reasumative — și considerând că din punctul de vedere al conținutului, manualul d-lui D. Voniga corăspunde planului de învățământ; materialul este adunat, prelucrat cu zăl și conștiențiositate — îmi permit a-l recomanda veneratului Consistor spre aprobare. Arad. 10/23 Aprilie 1908. — *Dr. P. Pipoș* profesor,

---

Varietăți.

Raportagiu. Se telegrafiază din Casablanca ziarului »Daily Mail«, că un ziarist spaniol a făcut ce a făcut și a reușit a pătrunde în palatul lui Moulay Hafid și a trăi în intimitatea noului suveran. El are să mulțămească acest privilegiu cunoștințelor sale odontalgice. Moulay Hafid cum se pare are o dantură rea. Ziaristul spaniol i a oferit serviciile și a fost fericit de a deveni agreatul Sultanului din Maroc. In măsura, în care se micșora umflătura Sultanului, stima lui pentru ingeniosul european creștea și încrederea lui deveni așa de mare încât a rugat pe confratele nostru de a supune unei reviziuni danturele tuturor cadânelor din harem.

Dentistul e ținut în mare rezervă. Odaliscele voalate nu-și arată decât strictul necesar din fața lor, operatorul nu vede decât dinții; eunuchi păzesc de altfel ca conversația să se mărginească numai la technică.

Favorul șeriflului a făcut o reclamă așa de frumoasă ziaristului, încât se gândește să-și părăsească ocupația de raportagiu spre a se așeza acolo și a se dedica artei dentiste. Suita Sultanului și comercianții din Fez, cari se țin de modă, își dispută deja onoarea de a deveni clienții săi.

ULTIME ȘTIRI.

Cluj. 10 Nov. (*Telegr. part. a „Gaz. Tran."*). Astăzi s'a pertractat procesul de pressă al d-lui Octavian *Goga* pentru articolul „Generația Nouă" apărut în „Țara noastră". Sala pertractării a fost plină de public, în majoritate românesc. Acuza a fost susținută de procurorul Szőlőssy. Acuzatul a fost asistat de d-l adv. Dr. Ștefan *Morariu*, care s'a ocupat cu partea juridică formală a apărării. D-l Goga s'a apărat într'un discurs mai lung și demn, resfrângând acuzele șubrede ale procurorului. In urma pledoariilor acusatului și advocatului Dr. Morariu, *d-l Goga a fost achitat.* Publicul a primit verdictul de achitare cu mare însuflețire.

Viena. 10 Nov. Ministrul de interne Bienerth își dă cea mai mare silință pentru formarea unui cabinet coaliționist, deși intimpină mari greutăți. Tot mai verosimilă devine formarea unui cabinet de funcționari.

Viena. 10 Nov. Ministrul de externe a declarat Porții, că nu e învoită a lua asupra sa, în schimb pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei. o parte a datoriei statului turcesc.

Salonic. 10 Nov. Comandantul trupelor turcești din Plevlje (Sandjacul Novibazar) a cerut de urgență ajutor militar, deoarece la granița Bosniei s'au observat mișcări suspecte de trupe sârbești.

Constantinopol 10 Noemvrie. La alegerile parlamentare de eri dela Serres, Sandanski, cunoscut șef de bade bulgare, a căzut.

Sofia, 10 Noemvrie. Sobrania urmează discuțiunea adresei. Teodorow, șeful partidului naționalist, a criticat proclamerea neatârnărei ca inoportună. Stamboliski, șeful grupului agrarienilor, a declarat, că ridicarea Bulgariei la rangul de regat este o crimă și a c rut ca guvernul să smulgă din mânile neresponsabile ale regelui bulgar direcțiunea politică a afacerilor străine.

Viena, 10 Nov. „Montags Revue" află că niște instrucțiuni au fost trimise reprezentantului administrațiunei căilor ferate orientale la Constantinopol, spunând că va lua parte la negocierile turco bulgare privitoare la căile ferate numai dacă va fi recunoscut ca parte independentă a căror drepturi sunt egale cu ale proprietarului.

Berlin, 10 Nov. Astăzi va avea loc în parlamentul german discuția relativ la interviewul împăratului Germaniei. Bülow după toate probabilitățile va rămânea la postul său.

Reflexiuni și maxime.

E greu să stimăm pe cine-va atât cât vrea să fie.

*

Moderațiunea celor slabi este mediocritate.

*

Nimenea nu judecă pe alții cu atâta inteligență ca pe sine.

*

Trebuie să întreținem vigoarea corpulu pentru ca să conservăm pe aceea a spiritului.

Vauvenargues.

Noutăți literare

apărute în editura Institutului de arte grafice și editură „Minerva"

Ion Bârseanul. **Popasuri vânătorești,** — Cartea aceasta, apărută mai dinainte și care din eroare n'a fost recomandată la timp publicului cititor este acum o dovadă că un adevărat scriitor nu se împacă numai cu un singur fel de a istorisi. In paginile acestea de întâiaș dată întâlnim în literatura noastră de la Creangă încoace umorul, bine înțeles, un umor literar, și nu umorul popular. Prețul Cor. 1 50.

Ludovic Dauș. **Iluzii.** — Este un roman destinat a înlocui cu succes romanele în fascicule, scrise și traduse numai în vederea unui câștig bănesc, așa încât chiar și numai din acest punct de vedere cartea d lui Dauș ar trebui să-și afle destui cititori. Prețul, Cor. 1.50.

Pierre Loti. **Pescar de Islanda.** — Traducere de **C. Sandu-Aldea.** Renumele de mare scriitor al lui Pierre Loti a trecut de mult dincolo de hotarele Franței, tocmai mulțumită romanului pe care dl C. Sandu-Aldea îl traduce astăzi pentru publicul românesc, care știe deosebi un adevărat roman literar, de un roman de senzație. Prețul, Cor. 1.50.

Caleidoscopul lui A. Mirea. — D-nii D. Anghel și St. O. Iosif, poeții a căror colaborare la Sămănătorul și Viața Românească din Iași, e îndestul de cunoscută au reunit în acest volum minunatele lor șarje umoristice, care vor face deliciul celor mai difi ili cititori. In monotonia vieți de toate zilele, această carte aduce tocmai cea ce lipsește, nota veselă, care este un izvor de energie sufletească. Versurile celor doi poeți au toată muzicalitatea necesară acestui fel de producție literară, și cartea e menită să aibă un frumos succes. Prețul, Cor. 1.50.

Se pot provoca prin Libraria „*Gazetei Transilvaniei*" adaugându-se la preț pentru porto 20 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa publică, că după ce **Inaltul Minister reg. ung. de finanţe** prin organele sale de controlă a făcut revisia losurilor clasei I. a **loteriei a (douăzeci şi treia)** de clasă reg. ung. priv. s'au predat losurile colectorilor principali spre vênzare.

Planul loteriei aprobat de Inaltul Minister reg. ung. de finanţe se publică:

Planul loteriei a douăzeci şi treia de clasă reg. ung. priv. 125,000 Losurĭ, 62,500 câştigurĭ.

Clasa întâia. Depunere 12.— corone. Tragerea în 19 şi 21 Nov. 1908.

Câştigurĭ			Corone.
1	à		60000
1	à		20000
1	à		15000
1	à		10000
1	à		5000
4	à	2000	8000
6	à	1000	6000
10	à	500	5000
35	à	300	10500
115	à	100	11500
3825	à	40	153000
4000	câşt.	Corone	**304000**

Clasa a doua. Depunere 20.— corone. Tragerea: în 15 16 şi 17 Dec 1908.

Câştigurĭ:			Corone
1	à		70000
1	à		25000
1	à		20000
1	à		15000
1	à		10000
4	à	3000	12000
6	à	2000	12000
10	à	1000	10000
20	à	500	10000
130	à	300	39000
4825	à	80	386000
5000	câşt.	Corone	**609000**

Clasa a treia. Depunere 32.— corone. Tragerea: în 12, 13 şi 14 Ian. 1909.

Câştigurĭ:			Corone.
1	à		80000
1	à		30000
1	à		25000
1	à		20000
1	à		15000
4	à	10000	40000
6	à	3000	18000
10	à	2000	20000
15	à	1000	15000
135	à	500	67500
5325	à	130	692250
5500	câşt.	Corone	**1022750**

Clasa a patra. Depunere 40.— corone. Tragerea în 9 10, şi 11 Februarie 1909.

Câştigurĭ:			Corone.
1	à		90000
1	à		40000
1	à		25000
1	à		20000
1	à		15000
4	à	10000	40000
6	à	3000	18000
10	à	2000	20000
15	à	1000	15000
135	à	500	67500
5325	à	170	905250
5500	câştigurĭ	Corone	**1.255,750**

Clasa a cincea. Depunere 32.— corone. Tragerea în 2, 3 şi 4 Martie 1909.

Câştigurĭ:			Corone.
1	à		100000
1	à		40000
1	à		25000
1	à		20000
1	à		15000
4	à	10000	40000
6	à	3000	18000
10	à	2000	20000
15	à	1000	15000
135	à	500	67500
4825	à	200	965000
5000	câştigurĭ	Corone	**1.325,500**

Clasa a şésa. Depunere 24.— corone. Tragerea: din 24 Martie până la 21 April 1909.

Cel mai mare câştig în cas favorabil

1.000,000

(UN MILION)

CORÓNE.

Câştigul care se va trage la urmă din aceste 550 capĕtă premiul.

1	prem.	600000	600000
1	câş. à	400000	400000
1	à	200000	200000
1	à	100000	100000
1	à	90000	90000
1	à	80000	80000
1	à	70000	70000
1	à	60000	60000
1	à	50000	50000
1	à	40000	40000
2	à	30000	60000
2	à	20000	50000
4	à	20000	80000
8	à	10000	12000
30	à	10000	300000
60	à	5000	300000
435	à	2000	800000
900	à	1000	900000
1200	à	500	600000
34850	à	200	6970000
37500	Câştig. şi prem. cor.		**11940000**

Tragerea câştigurilor clasei I., **va avé loc în 19 şi 21 Noemvrie** a. c. în presenţa **oficiului de control reg. ung.** şi a unui notar public reg. în Sala de tragere. Losurile se capĕtă la toţĭ colectorii loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 25 Octomvrie 1908.

DIRECŢIUNEA

Loteriei de clasă reg. ung. privilegiată.

LUKÁCS. HAZAY.